

Populärversion av Interreg Sverige-Norge- programmet 2014-2020

Innhold

Introduksjon.....	3
Programmets syfte og mål	3
Programgeografi og delområden	3
Grenseregional merverdi.....	1
Insatsområde 1: Innovativa miljøer	1
Specifikt mål: Öka organisationernas og företagens FoU og innovationsförmåga.....	1
Åtgärder som ska få stöd inom Innovativa miljøer.....	2
Vägledande prinsipier för urval av insatser	3
Insatsområde 2: Små og medelstore företag.....	4
Specifikt mål 1: Ökad konkurrenskraft hos företag.....	4
Åtgärder som ska få stöd inom Små og medelstore företag, Ökad konkurrenskraft hos företag	5
Specifikt mål 2: Öka etableringsfrekvensen i programområdet.....	6
Åtgärder som ska få stöd inom Små og medelstore företag, Öka etableringsfrekvensen i programområdet	7
Vägledande prinsipier för urval av insatser for mål 1 og 2.....	8
Insatsområde 3: Natur og kulturarv.....	10
Specifikt mål: Att gränsregionens natur- og kulturarv nyttjas med bibehållen bevarandestatus	10
Åtgärder som ska få stöd inom Natur og kulturarv	10
Vägledande prinsipier för urval av insatser	12
Insatsområde 4: Hållbare transportar	13
Specifikt mål 1: Ökat resande med gränsöverskridande kollektivtrafik	13
Specifikt mål 2: Öka den gränsöverskridande rörligheten med inriktning mot koldioxidsnåla transportsystem	13
Åtgärder som ska få stöd inom Hållbare transportar	14
Vägledande prinsipier för urval av insatser for mål 1 og 2.....	16
Insatsområde 5: Sysselsättning.....	17
Specifikt mål: Ökad gränsöverskridande rörlighet på arbeidsmarknaden	17
Åtgärder som ska få stöd inom Sysselsättning	17
Vägledande prinsipier för urval av insatser	18
Genomförandebestämmelser för samarbeitsprogrammet	20
Relevante myndigheter og organ	20
Användning av euro (i tillämpliga fall).....	22
Privat medfinansiering i programmet.....	22
Kontaktinfo	23

Introduksjon

Programmets syfte och mål

Programmets övergripande syfte och mål är att genom ett gränsöverskridande samarbete skapa de bästa förutsättningarna för en ekonomiskt stark region med en attraktiv livsmiljö. Programmets ambition är att via gränsöverskridande samarbete hantera gemensamma identifierade utmaningar i gränsregionen och att utnyttja den vilande potentialen, bland annat genom att undanröja gränshinder, utnyttja och fokusera gränsregionens samlade resurser samt att bidra till att koppla samman regioner över gränsen.

Programgeografi och delområden

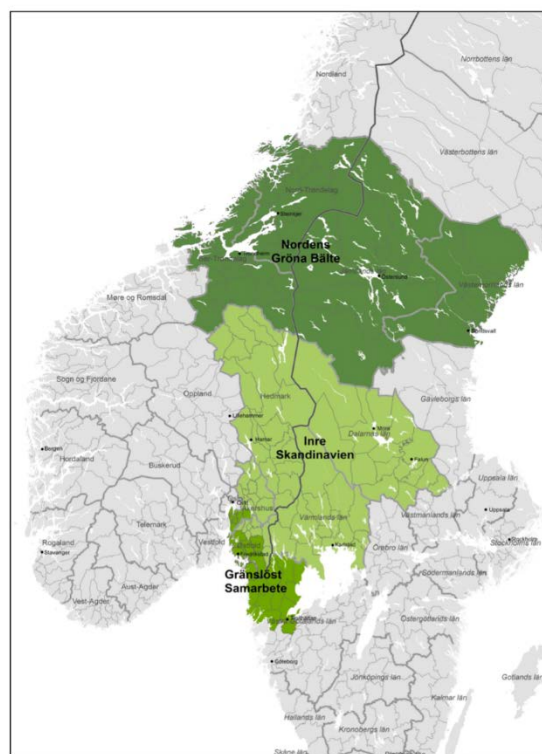
Programgeografin för Interreg Sverige-Norge 2014-2020 utgörs av fem regioner på svensk sida och fem fylken på norsk sida. Programgeografin omfattar totalt 108 norska och 61 svenska kommuner. Programmet berör 2,49 miljoner människor.

Programmet delas in i tre delområden:

1. **Nordens Gröna Bälte** som består av Jämtlands och Västernorrlands län i Sverige samt Nord-Trøndelag och Sør-Trøndelag fylke i Norge.
2. **Inre Skandinavien**¹ som består av Värmlands och Dalarnas län i Sverige. I Norge ingår Hedmark, Østfold och Akershus fylke.
3. **Gränslöst Samarbete**² som består av Västra Götalands län i Sverige samt Østfold och Akershus fylke i Norge.

¹ **Inre Skandinavien:** I Østfold fylke ingår kommunerna Askim, Skiptvet, Eidsberg, Trøgstad, Marker, Rømskog, Aremark, Hobøl och Spydeberg. I Akershus fylke ingår kommunerna Hurdal, Nannestad, Gjerdrum, Eidsvoll, Ullensaker, Nes, Skedsmo, Lørenskog, Nittedal, Raelingen, Fet, Sørnum och Aurskog-Høland.

² **Gränslöst samarbete:** I Västra Götalands län ingår kommunerna Strömstad, Tanum, Sotenäs, Munkedal, Lysekil, Uddevalla, Orust, Trollhättan, Vänersborg, Färgelanda, Mellerud, Åmål, Bengtsfors och Dals-Ed. I Østfold fylke ingår kommunerna Halden, Moss, Sarpsborg, Fredrikstad, Hvaler, Råde, Rygge, Våler och Rakkestad. I

Akershus fylke ingår kommunerna Vestby, Ski, Ås, Frogn, Nesodden, Oppegård och Enebakk.

Grenseregional merverdi

Den grenseregionale merverdien er helt avgjørende for programmet og har vært et grunnlag for alle begrunnelser og valg som har vært i prosessen med å utarbeide et nytt program for perioden 2014-2020. Dette handler om å løse felles utfordringer og problem og å utnytte muligheter og ressurser og resultatet gir en merverdi ved å gjøre dette i samarbeid over grensa. Dersom de planlagte aktivitetene i et prosjekt blir vurdert til å ikke ha en grenseregional merverdi, skal prosjektet i stedet gjennomføres innenfor rammen av et annet program, strategi eller plan.

Insatsområde 1: Innovativa miljøer

Specifikt mål: Øke organisationernas och företagens FoU och innovationsförmåga

Genom att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation stärks regionens tillväxt och konkurrenskraft.

En tydelig ambition i Europa 2020 är att idéer ska kunna bli produkter og tjenester, som i sin tur bidrar till tillväxt og skapar jobb. I detta är smart spesialisering en viktig pusselbit. Näringsliv, forskning og offentlig sektor arbeitar då tillsammans för att identifera en regions mest lovande spesialisering, og kombinerar forskning og innovation med att säkerställa territoriell og social sammanhållning.

Utmaningen för flera delar av programområdet är att företagens FoU-investeringar är låga. I kombination med svårigheter att omsätta forskningsresultat i praktiken minskar den regionala innovationskraften. Avstånd till forskningsintensiva miljøer og företagens avsaknad av personliga kontakter på universitet og högskolor har stor betydelse. Att stimulera till öppen innovation genom klusterbildande aktiviteter og ett ökat samarbete mellan akademi og näringsliv kan vara ett sätt för att påverka utvecklingen i gränsregionen positivt. Genom att öka företagens vilja att ta del av forskningsresultat og samarbeta i forskningsprosjekt, skapas kulturer og strukturer för innovation og nyskapande. Samarbete mellan akademi, näringsliv, offentlig sektors og social ekonomi leder också till att stödja teknisk og tillämpad forskning, där också brukar-/kundinvolvering kan bidra.

Insatser inom det specifika målet ska öka samverkan mellan akademi, näringsliv, offentlig sektor og den sociala ekonomin för att minska skillnader og ta vara på den potential som finns i gränsregionen. Ett långsiktig og ønskvärt mål med programmets insatser är att stärka de regionala innovationssystemen i gränsregionen.

Åtgärder som ska få stöd inom Innovativa miljöer

För att uppnå målet om ökad innovationsförmåga krävs flera typer av insatser som täcker ett brett spektra, från teknik till tjänsteinnovation och social innovation. Det är också viktigt att förbättra spridning av ny teknik och kunskap, exempelvis vad gäller produktion och valideringsåtgärder. Ett annat viktigt område är kunddrivna innovationsprocesser för gränsöverskridande tillämpningar, både vad gäller innovation i företag, offentlig sektor och social ekonomi. Offentlig sektor har också en viktig roll för upphandling av innovationer.

För att främja programmets mål definieras innovationsbegreppet brett, i enlighet med OECD-definitionen i Oslomanualen (1997): "en innovation är tillämpningen av en ny eller väsentligt förbättrad produkt (vara eller tjänst), process eller marknadstillämpning, en ny organisationsmetod i affärstillämpning, arbetsorganisation eller externa relationer". Samma definition gäller genomgående i programmets alla insatsområden. Den breda definitionen syftar till att inte exkludera någon bransch, aktör, sektor eller annan potentiell projektägare.

Exempel på aktiviteter som kan stödjas inom investeringsprioriteringen är:

Projekt som ökar samverkan och bidrar till kunskapsöverföring mellan forskningsmiljöer, företag, offentlig sektor och den sociala ekonomin, exempelvis genom nätverk och kompetenscentra (quadruple helix).

- En förutsättning för att nå goda resultat vad gäller forskning och innovation är att stödja åtgärder som kopplar samman akademi med företag, offentlig sektor och social ekonomi. Exempel på aktiviteter som kan stödjas är erfarenhetsutbyte och nätverk, men också att arbeta med entreprenörskapskultur i FoU-institutioner. Ett annat exempel är upprättande av branschspecifika "speaking partners" och kompetensexpertis för att överbrygga kunskapsluckor mellan näringsliv och forskning. I förlängningen leder detta arbete till att skapa bra förutsättningar för att praktiskt tillämpa forskningsresultat.
- För att kunna utnyttja en större potential i det gränsöverskridande samarbetet kommer programmet att stödja insatser som kopplar samman innovationsmiljöer i programområdet med andra regioner. Insatser för att innovation tidigt ska inriktas mot internationalisering, för att kunna ligga i framkant vad gäller spetskompetens och smart specialisering krävs, då det inte finns spetskompetens inom alla områden i programområdet. Genom att möjliggöra internationellt samarbete är det också möjligt att uppnå synergier med andra EU-program och strategier, t.ex. EU:s program för forskning och innovation Horisont 2020.

Projekt som utifrån smart specialisering tar tillvara de styrkeområden som finns i gränsregionen, exempelvis genom behovsanpassad forskning.

- Ett identifierat mervärde med gränsöverskridande samverkan är möjligheten att nå en större kritisk massa inom ingående regioners specialiseringsområden. Behovet av efterfrågestyrd

forskning och att involvera ett brett spektra av aktörer har också lyfts fram. Programmet kommer därför att stödja behovsstyrda forsknings- och utvecklingsprojekt, inklusive test och demonstration, som tillvaratar gränsregionens styrkeområden. Projekten kan med fördel involvera nya innovationsområden så som tjänsteinnovation och social innovation.

- Det är också viktigt att projekten kopplar samman forskningsmiljöer med företag, offentlig sektor och social ekonomi. Ett exempel är insatser som stimulerar företagens medverkan i forsknings- och innovationsprocesser, inte minst kopplat till kund- och brukarinvolvering. Ett annat exempel är insatser som stimulerar den offentliga sektorns arbete med innovation och innovativa processer, t.ex. genom innovationslussar och upphandling av innovation.

Projekt som utvecklar praktiskt användbara modeller för att ta nya idéer till marknaden, inklusive test och demonstration.

- För att få största möjliga genomslagskraft är det viktigt att nya idéer praktiskt tillämpas. Programmet kommer därför att ge stöd till demonstrations eller testprojekt som leder till praktiskt användbara modeller för att ta nya idéer till marknaden.

Huvudsakliga målgrupper

Små- och medelstora företag, offentlig sektor, social ekonomi och FoU-institutioner.

Typ av stödmottagare

Stödmottagare kan t.ex. vara universitet, högskolor och forskningsinstitut, näringslivsorganisationer, grupperingar av företag, offentliga organisationer på lokal, regional och nationell nivå, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar.

Vägledande principer för urval av insatser

FoU-investeringer

Projekt som har fokus på å øke graden av FoU-investeringer i foretak vil prioriteres. Deltagelse fra kunnskapsmiljøene er viktig og det bør skje med utgangspunkt i etterspørsel fra næringslivet.

Næringslivets deltagelse i prosjektgjennomføringen

Prosjektene skal, der det er relevant, vise at foretak eller næringslivets organisasjoner etterspør resultatene fra prosjektet.

Grenseregional merverdi

Prosjekt må kunne vise en grenseregional merverdi. Prosjektene skal løse felles utfordringer og problem og utnytte muligheter og ressurser. Gjennom at dette skjer i samarbeid over grensa, skal det oppstå en merverdi.

Resultatorientering

Prosjektet skal bidra til å oppnå de spesifikke målene. Det skal være en klar kobling mellom aktiviteter, direkte resultat og effekter.

Bestående resultat

Prosjektorganisasjonen skal bygges med et aktivt eierskap og med en uttalt idé om hvordan resultatene skal omsettes. Prosjektet skal jobbe for å skape langsiktige endringer innen og utenfor egen virksomhet.

Horisontella kriterier

Før innovationsklimatet er det verdefullt å involvere en mangfold av kvinner og menn som kan ge vidgode referensrammer til projekten. Det kan også ge økade muligheter å nå nye marknader, forbedre marknadsplasseringer, brede rekrutteringsgrunnlaget samt øke kreativiteten. Universitetene og forskningsinstitusjonene har en god grunn i sine organisasjoner for kreativitet og innovasjon og er et utmerkt eksempel på stødmottagere der de horisontelle kriteriene bærekraftig utvikling, like muligheter og ikke diskriminering samt likestillingens muligheter kan tas til vara. Bærekraftig utvikling er et sosialt, økonomisk og miljømessig perspektiv bør være en integrert del av prosjektets mål og formål.

EUs strategi for Østersjøregionen

Programmet har en kobling til strategien for Østersjøregionen og kan bidra til gjennomføring av strategien. Prosjekt som er en del av såkalte flaggskipsprosjekt eller prosjekt som gjennomfører et eller flere tiltak i handlingsplanen for Østersjøstrategien vil prioriteres foran andre prosjekt under forutsetning av at prosjektet oppfyller alle øvrige programkriterier.

Felles ansvar for prosjektet

Alle prosjekt skal planlegges, finansieres, bemannes og gjennomføres i fellesskap av støttemottagerne. Minst to av områdene skal være oppfylt.

Insatsområde 2: Små og medelstore foretak

Specifikt mål 1: Økad konkurreskraft hos foretak

Små og medelstore foretaks betydning for utviklingen, både i Europa og i programområdet, er stor og stadig økende. De har stor betydning for det verdskapende arbeidet, å opprettholde og skape nye arbeidstillfällen og levende regioner. De spiller en viktig rolle som forandringsagenter og som kanaler for kommersialisering av ny kunnskap og teknologi. Konkurrenskraften og innovasjonsfremmingskraften hos de små og medelstore foretakene er avgjørende for gransregionens utvikling. Gemensamme insatser skal lede til en økad tilgang til kompetens, kunnskap og teknologi, å underlette kommersialisering av innovasjoner samt å øke internationaliseringen av det regionale næringslivet. Genom samarbeide mellom foretak og andre aktører over gransen skal flere foretak våge å ta steget ut på internasjonelle marknader.

Analysen visar att mer än 90 procent av företagen i programområdet är små och medelstora, och merparten av dessa har små marginaler och knappa resurser för internationalisering. De lokala marknaderna är små och en ensidig näringslivs-struktur skapar sårbarhet. Genom att utöka marknaden över gränsen kan mervärden uppstå genom ökad kritisk massa och ett breddat kundunderlag. Insatser ska inte bara leda till ökad handel utan också andra former av affärs-samarbeten. I förlängningen kopplas branscher ihop över gränsen, vilket i sin tur gör etablering på den nordiska och skandinaviska marknaden enklare. I förlängningen kan olika typer av gränsöverskridande insatser bidra till att minska sårbarheten och öka innovationsförmågan i företagen.

Kunskapsinhämtning och omvärldsanalys är en viktig faktor för att höja innovationsgraden i företagen. Genom att utveckla företagets innovationsförmåga stärks inte bara företagen utan även tillväxtpotentialen i programområdet. Det är viktigt att stimulera enskilda företag att gå samman i affärsdrivna nätverk som i sig bildar nya innovativa miljöer.

Åtgärder som ska få stöd inom Små och medelstora företag, Ökad konkurrenskraft hos företag

Målet med insatsområdet är att öka konkurrenskraften hos små- och medelstora företag genom ökat internationellt samarbete och handel.

Exempel på aktiviteter som kan stödjas inom investeringsprioriteringen är:

Att genom t.ex. samverkan och modeller stötta utveckling och växtkraft i företag och branscher med tillväxtpotential.

- För att stödja kapaciteten för små- och medelstora företag att växa och delta i innovationsprocesser är det viktigt att tillvarata potentialen i nya och framväxande branscher. Exempel på sådana branscher är besöksnäringen, kulturella och kreativa näringar samt miljö och energi. Det finns en styrka i att växande branscher samverkar över gränsen för att dra nytta av varandras kompetens och erfarenheter och skapa större kritisk massa, inte minst för specialiseringsområden och växande branscher. För att tillvarata potentialen och uppnå insatsområdets mål stöttar programmet flera typer av aktiviteter. Dessa kan exempelvis handla om att koppla samman aktörer över gränsen, men också att utveckla metoder som stöttar utvecklingen i växande branscher.

Insatser som stärker företagets möjligheter att växa, särskilt på internationella marknader, t.ex. genom samverkan, kompetensutveckling och metodutveckling.

- Ett av programmets gränsöverskridande mervärden är att företagen kan synliggöras på och få tillgång till en större marknad. Stöd kommer därför att ges till aktiviteter som bidrar till att stärka företagen så att de kan etablera sig på nya marknader och växa. För att uppnå detta mål krävs många olika insatser. Samverkan mellan aktörer över gränsen, t.ex. företag och kluster, är viktigt för att skaffa nya erfarenheter. Insatser i syfte att överbrygga gränsregionala problem och

utmaningar är också viktigt, liksom ökad kompetens och nya metoder som kan hjälpa företag att växa och ta klivet ut på en internationell marknad.

Åtgärder som ökar företagets förmåga att ta emot, utveckla och omsätta ny teknik samt ny kunskap till affärsmöjligheter.

- Kapaciteten att ta fram nya tjänster och produkter samt att föra ut dessa på marknaden ökar näringslivets konkurrenskraft. I programområdet ges möjlighet att kombinera goda erfarenheter och kunskaper för att skapa nya eller förbättrade affärsmodeller, samt möjligheten att anpassa dem till programområdets gemensamma marknad. Insatser på detta område kan exempelvis handla om att utveckla gränsöverskridande affärsmodeller, men också att hitta samverkansformer och metoder som kan omsätta ny teknisk kunskap till affärsmöjligheter.
- Ökad konkurrenskraft i gränsregionens företag kräver inte bara nya tjänster och produkter, utan också att dessa på bästa sätt kan föras ut på marknaden. För att utnyttja tillväxtpotentialen i programområdet behövs insatser som stimulerar små- och medelstora företag att hämta in, anpassa och omsätta ny kunskap för att omvandla den till kommersialiserbara varor och tjänster.

Inventering av branscher och företag med potential för gränsöverskridande samarbete och tillväxt.

- En förutsättning för att på bästa sätt stödja små- och medelstora företags konkurrenskraft är att ha kunskap om vilka branscher och företag som har potential för gränsöverskridande samarbete. Programmet kan därför stödja sådana typer av inventeringar. Här finns en viktig koppling till de horisontella kriterierna, exempelvis när det gäller strukturer kring kvinnor och män på arbetsmarknaden.

Huvudsakliga målgrupper

Små- och medelstora företag, potentiella företagare.

Typ av stödmottagare

Offentliga organisationer på lokal, regional och nationell nivå, näringslivsorganisationer, gruppering av företag, universitet, högskolor, forskningsinstitut, utbildningsaktörer, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar.

Specifikt mål 2: Öka etableringsfrekvensen i programområdet.

Satsningar på entreprenörskap, nya företag och insatser som stöttar befintliga företags förmåga att vilja och våga växa leder till ett mer differentierat näringsliv, större dynamik och ökad konkurrenskraft i programområdet.

Utvärderingar av tidigare program visar att det finns en nedåtgående trend i antalet nya företag inom programområdet. Genom att stödja insatser riktade mot entreprenörskap och företagande, kombinerat med kunskap och innovation, kan programmet bidra till att uppfylla de mål som är uppsatta i Europa 2020

strategin. Genom att arbeta gränsöverskridande kan gränsregionen dra nytta av fler goda erfarenheter och metoder för att stärka entreprenörskapsklimatet och entreprenörskapskulturen i stort.

Insatser inom programmet kommer att fokusera på att öka mångfalden bland företagare och företag. Genom att bättre möta behoven hos t.ex. unga personer och personer verksamma i nya branscher eller med nya affärsmodeller är det möjligt att ta tillvara på outnyttjad tillväxtpotential. Insatserna inom det specifika målet ska även leda till att fler företag etableras, att överlevnadsgraden i befintliga företag ökar, och att innovationsförmågan ökar. Fler ska vilja, våga starta och driva företag.

Åtgärder som ska få stöd inom Små och medelstora företag, Öka etableringsfrekvensen i programområdet.

En viktig pusselbit i arbetet med att förbättra små- och medelstora företags konkurrenskraft är att främja entreprenörskap. Entreprenörer är mycket viktiga för dynamiken i näringslivet, och genom sina idéer, produkter och arbetsplatser är de en källa till förnyelse och tillväxt. Att främja entreprenörskap ska leda till att fler företag startas och överlever i programområdet. Insatserna ska främja entreprenörskapet hos alla individer, så väl företagare som anställda, samt grupper utanför arbetsmarknaden. Exempel på aktiviteter som kan stödjas inom investeringsprioriteringen är:

Projekt som stärker och utvecklar rådgivnings- och inkubatorfunktioner för gränsöverskridande etableringar.

- Brist på kunskap och insyn i hur samhällsystemen fungerar på andra sidan gränsen är ett problem som entreprenörer och företag stöter på, vilket kan hindra företagen att hitta samarbetspartners och att etablera sig på andra sidan gränsen. En pusselbit för att uppnå insatsområdets mål är därför att stödja insatser som utvecklar kundanpassad rådgivnings- och inkubatorfunktioner med fokus på möjligheter och utmaningar med etableringar över gränsen.

Projekt som tar tillvara ungas entreprenörskap och företagande

- Unga är en särskilt viktig resurs i förnyelsen av näringslivet. Det är därför viktigt att främja entreprenörskap hos unga, exempelvis genom ett entreprenöriellt förhållningssätt genom hela utbildningskedjan och att det finns aktörer som fångar upp unga vuxna när de är redo och vill starta företag. Satsningar på branscher som attraherar unga kan också vara relevant.

Projekt som stimulerar fler grupper till att vara entreprenöriella

- Det är viktigt att rådgivningen anpassas till olika kategorier av kvinnor och män för att stimulera fler grupper att vara entreprenöriella och att stärka entreprenörskap hos alla grupper av företagare och presumtiva företagare. Detta kräver kunskaper om genusstruktur, olika kulturer, funktionsnedsättning och villkor och konsekvenser för miljön.

Huvudsakliga målgrupper

Små- och medelstora företag, potentiella företagare, unga personer.

Typ av stödmottagare

Stödmottagare kan t.ex. vara offentliga organisationer på lokal, regional och nationell nivå, näringslivsorganisationer, gruppering av företag, grundskola, gymnasieskola, universitet, högskolor, forskningsinstitut, utbildningsaktörer, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar.

Vägledande principer för urval av insatser for mål 1 och 2

Næringslivets deltagelse i prosjektgjennomføringen

Prosjektene skal, der det er relevant, vise at foretak eller næringslivets organisasjoner etterspør resultatene fra prosjektet.

Økt konkurransekraft

Prosjekt som har en tydelig effekt på næringslivets forutsetninger og konkurransekraft vil prioriteres.

Grenseregional merverdi

Prosjekt må kunne vise en grenseregional merverdi. Prosjektene skal løse felles utfordringer og problem og utnytte muligheter og ressurser. Gjennom at dette skjer i samarbeid over grensa, skal det oppstå en merverdi.

Resultatorientering

Prosjektet skal bidra til å oppnå de spesifikke målene. Det skal være en klar kobling mellom aktiviteter, direkte resultat og effekter.

Bestående resultat

Prosjektorganisasjonen skal bygges med et aktivt eierskap og med en uttalt idé om hvordan resultatene skal omsettes. Prosjektet skal jobbe for å skape langsiktige endringer innen og utenfor egen virksomhet.

Horisontella kriterier

Insatserna ska utformas så att de svarar mot behov hos olika grupper av kvinnor och män. De ska stödja både potentiella och befintliga små- och medelstora företag att delta i innovationsprocesser Det innebär att aktiviteterna ska riktas mot båda könen, olika branscher, personer med utländsk bakgrund och människor med olika funktionsnedsättningar.

I förlängningen ska insatserna leda till att fler grupper kommer in på arbetsmarknaden.

Kvinnor och män arbetar till stor del i olika yrken och inom olika sektorer. Därför behöver tillväxtpotentialerna uppmärksammas inom flera branscher än de traditionellt manliga. *Utifrån en gränsregional företagsstruktur är det viktigt att undanröja såväl mentala och strukturella hinder för både kvinnliga och manliga företagare. Aktiviteter som leder till att både nystartade och befintliga små- och medelstora företag växer och deltar i innovationsprocesser, ska utformas och anpassas så att de bidrar till ett mer socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbart samhälle.*

Ur miljöhänseende kan nya och växande företag både ge positiva och negativa konsekvenser eftersom tillväxt många gånger tar av våra naturresurser. Insatser riktade mot företag inom branscher som till exempel miljöteknik är särskilt önskvärda och där kan nämnas cleantech och bioekonomi. För internationalisering kan människor med bakgrund i andra länder vara en viktig resurs när det gäller nya marknader och språk- och kulturkompetens.

EUs strategi for Østersjøregionen

Programmet har en kobling til strategien for Østersjøregionen og kan bidra til gjennomføring av strategien. Prosjekt som er en del av såkalte flaggskipsprosjekt eller prosjekt som gjennomfører et eller flere tiltak i handlingsplanen for Østersjøstrategien vil prioriteres foran andre prosjekt under forutsetning av at prosjektet oppfyller alle øvrige programkriterier.

Felles ansvar for prosjektet

Alle prosjekt skal planlegges, finansieres, bemannes og gjennomføres i fellesskap av støttemottagerne. Minst to av områdene skal være oppfylt.

Prosjektet Den Skandinaviske resandekartan firade 2012 att resandefolket funnits i Skandinavien i (minst) 500 år genom att bland annat inviga platsen Skojareberget.

Foto Svein Norheim, Østfoldmuseene

Insatsområde 3: Natur och kulturarv

Specifikt mål: Att gränsregionens natur- och kulturarv nyttjas med bibehållen bevarandestatus

Längs med gränsen mellan Sverige och Norge finns gemensamma tillgångar i form av natur- och kulturarv. Detta gäller så väl arter och naturmiljöer som kulturgemenskapen, som har utvecklats under århundranden genom handel, sysselsättning, familjeband och kulturhistoria.

Dessa gränsöverskridande tillgångar tillvaratas på bästa sätt genom ett gemensamt synsätt och gemensamma insatser. Exempelvis påverkas naturen och miljön av förvaltningsprinciper och lagtillämpningar på andra sidan gränsen. Vinsterna med gränsöverskridande samverkan kring natur- och kulturarv är gemensamma synsätt och samordning kring hur vi ska förvalta natur- och kulturarven, samt effektivisering.

Den analys som genomförts av det gränsregionala mervärdet identifierar natur- och kulturarv som en av förutsättningarna för både näringsliv, rekreation och fritid. Det gynnar både urbana och glest befolkade områden.

Insatser kopplade till det specifika målet ska leda till att natur- och kulturarven bevaras och tillgängliggörs, och att de kan bidra till utveckling för näringsliv samt stärka gränsregionens attraktivitet.

Åtgärder som ska få stöd inom Natur och kulturarv

Målet för insatsområdet är att säkerställa att natur- och kulturarv bevaras och tillgängliggörs. Kulturarven kan vara både materiella och immateriella, och naturarv kan innefatta både naturmiljöer och arter. Exempel på aktiviteter som kan stödjas inom investeringsprioriteringen är:

Projekt som utvecklar geografiska naturområden och kultur och kulturarv för ett hållbart friluftsliv och som hållbara destinationer.

- En hållbar samhällsutveckling utgår från lokala förutsättningar och bygger framtiden med utgångspunkt i befintliga natur- och kulturvärden. Ett långsiktigt brukande på alla områden är grunden i ett hållbart samhälle. Kultur, natur- och kulturarv är en viktig resurs för besöksnäringen och friluftsliv i programområdet. Förändringar i utbud och efterfrågan på aktiviteter inom t.ex. friluftslivet påverkar känsliga naturmiljöer vilket skapar nya utmaningar för förvaltningen av naturmiljön. Tillgängliggörande av natur- och kulturarv behöver därför ske på ett hållbart sätt, och kan då vara en resurs för tillväxt och attraktivitet. Programmet kommer därför att ge stöd till aktiviteter som utifrån ett hållbart perspektiv utvecklar gemensamma natur- och kulturarv för ett hållbart friluftsliv och som hållbara destinationer.

Projekt som syftar till ökad tillgänglighet till naturområden och kulturarv, både fysiskt och genom ny teknik.

- Att natur- och kulturarven ska tillgängliggöras både för besökare och invånare är en viktig del för att uppnå insatsområdets mål. Aktiviteter kan dels handla om att skapa en ökad fysisk tillgänglighet men också att de tillgängliggörs genom t.ex. digitala lösningar. Aktiviteter på detta område kan syfta till att koppla samman aktörer över gränsen för att bygga kunskap och utbyta erfarenheter, men också att utveckla metoder som bättre tillgängliggör natur- och kulturarven i gränsregionen.

Projekt som bidrar till att synliggöra och stärka den kulturella och historiska identiteten i gränsregionen.

- Många av gränsregionens nationella kulturarv är en efterkonstruktion av nuvarande gränsdragning mellan länderna. Genom att ha kunskap om vår historia skapas en bättre förståelse för samtiden. Det gemensamma kulturarvet är inte bara fysiskt, utan består också av en kulturell och historisk identitet. Programmet kommer därför att ge stöd till aktiviteter som på olika sätt synliggör och stärker den kulturella och historiska identiteten. Här inkluderas även de kulturarv som till exempel invandringen har fört med sig.

Gemensamma förvaltningsprojekt för gränsöverskridande skyddade naturområden, hav och vattendrag.

- I programområdet finns gemensamma kustområden, vattendrag, fjälltrakter och skogar, där flora och fauna inte känner några landsgränser. Ensidig nationell förvaltning får inte avsedd effekt om inte motsvarande förvaltning sker på andra sidan gränsen. Programmet kommer därför att ge stöd till gemensamma förvaltningsprojekt som skyddar och tillvaratar programområdets gemensamma naturområden, hav och vattendrag.

Samarbete över gränsen för kunskapsuppbyggnad, inventering och metodutveckling, exempelvis för återställande av naturmiljöer som sträcker sig över gränsen.

- Att värna om naturmiljön och biologisk mångfald är av stor betydelse för att även framtida generationer ska kunna få glädje av och ta del av dessa. Gränsen ska inte utgöra ett hinder för en hållbar förvaltning av naturresurserna i programområdet. För att säkerställa bevarandet av hotade och hänsynskrävande arter i gränsregionen krävs olika typer av samarbete och interaktion över gränsen. Exempel på aktiviteter som kan stödjas är erfarenhetsutbyte, gemensamma utbildningar och informationstillfällen för att höja kunskapsnivån och skapa en samsyn om hur ett gränsöverskridande naturområde ska tas tillvara. För att veta vilka typer av insatser som är lämpliga att genomföra kan också olika former av inventeringar behövas. Att bevara och återställa gemensamma naturmiljöer kan också kräva nya eller anpassade metoder, och programmet kommer därför att ge stöd även till sådana typer av aktiviteter.
- För att tillvarata programområdets resurser för framtida generationer och bevara områdets attraktivitet behövs också insatser för att säkra våra ekosystemtjänster. Ett exempel är projekt som utvecklar och/eller anpassar metoder som kan säkerställa gränsregionens ekosystemtjänster. För att arbetet ska kunna bedrivas på ett hållbart sätt är det en förutsättning att olika aktörer i samhället inkluderas i alla faser av processen.

Huvudsakliga målgrupper

Invånare och besökare i programområdet, små- och medelstora företag och offentlig sektor.

Typ av stödmottagare

Stödmottagare kan t.ex. vara offentliga organisationer på lokal, regional och nationell nivå, universitet, högskolor, forskningsinstitut, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar.

Vägledande principer för urval av insatser

Grenseregional merværdi

Prosjekt må kunne vise en grenseregional merværdi. Prosjektene skal løse felles utfordringer og problem og utnytte muligheter og ressurser. Gjennom at dette skjer i samarbeid over grensa, skal det oppstå en merværdi.

Resultatorientering

Prosjektet skal bidra til å oppnå de spesifikke målene. Det skal være en klar kobling mellom aktiviteter, direkte resultat og effekter.

Bestående resultat

Prosjektorganisasjonen skal bygges med et aktivt eierskap og med en uttalt idé om hvordan resultatene skal omsettes. Prosjektet skal jobbe for å skape langsiktige endringer innen og utenfor egen virksomhet.

Horisontella kriterier

Arbetet med att hållbart ta tillvara natur- och kulturarven bidrar till hållbar utveckling i alla dimensioner, social, ekonomisk och miljömässig. Genom att aktörer i Sverige och Norge gemensamt tar hand om de gränsnära natur- och kulturområdena kan dessa skyddas och bevaras för framtiden, både för kvinnor och för män.

Det är viktigt att projekt riktade mot miljöskydd ser værdet av att involvera fler grupperingar av kvinnor och män med olika etnisk bakgrund, både som deltagare i projektet och mottagare av projektets resultat, för att förbättra projektresultatet.

Den kulturella mångfalden ökar i stora delar av området och bidrar till att utveckla grænsregionen. Insatser för att ta tillvara och stärka natur- och kulturarvet ska också inkludera de kulturarv som till exempel invandringen har fört med sig. Den utgör en stor resurs för programområdet.

EUs strategi for Østersjøregionen

Programmet har en kobling til strategien for Østersjøregionen og kan bidra til gjennomføring av strategien. Prosjekt som er en del av såkalte flaggskipsprosjekt eller prosjekt som gjennomfører et eller flere tiltak i handlingsplanen for Østersjøstrategien vil prioriteres foran andre prosjekt under forutsetning av at prosjektet oppfyller alle øvrige programkriterier.

Felles ansvar for prosjektet

Alle prosjekt skal planlegges, finansieres, bemannes og gjennomføres i fellesskap av støttmottagerne. Minst to av områdene skal være oppfylt.

Insatsområde 4: Hållbara transporter

Specifikt mål 1: Ökat resande med gränsöverskridande kollektivtrafik

Bra och väl fungerande kommunikationer har stor betydelse för gränsregionens ekonomiska och sociala struktur.

Det finns en stor interaktion över gränsen, det tydligaste uttrycket för det är gränspendlingen. Programanalysen pekar på att kommunikationerna är en av de största svagheterna i gränsregionen. För gränsregionerna finns idag även en utmaning i en inte tillräckligt samordnad och väl fungerande kollektivtrafik över nationsgränsen, vilket leder till en hög miljöbelastning då många transporter sker med bil.

Genom insatser inom det specifika målet ska samverkan kring gränsöverskridande transporter och infrastruktur skapa mervärden för gränsregionen, både för invånare, för besökare och företag.

Specifikt mål 2: Öka den gränsöverskridande rörligheten med inriktning mot koldioxidsnåla transportsystem

Väl samordnade och sammankopplade transportsystem för såväl personer som gods, är en förutsättning för att utveckla bärkraftiga transportlösningar.

En utmaning för gränsregionen är att både gods- och persontrafiken har ökat i omfattning och ingenting tyder på att antalet transporter kommer minska inom överskådlig tid.

Insatserna inom det specifika målet ska leda till en ökad användning av miljövänliga fordon och drivmedel, samt genom samordning av trafikslag och godsflöden bidra till en positiv utveckling för miljön i gränsregionen. Insatserna ska även leda till samverkan i gränsregionen för utarbetande av underlag för planerade infrastruktursatsningar i de regionala och nationella planerna, så att om möjligt tidigarelägga dessa satsningar genom olika former av finansieringslösningar. Resultatet av insatserna ska också bidra till en förstoring av arbetsmarknaden och därmed i förlängningen en regional utveckling och tillväxt i gränsregionen.

Kan en röd sportbil verkligen vara både tuff och eldriven? Tesla Roadster har besvarat den frågan med ett rungande ja. Den kostar en dryg miljon kronor och accelererar från 0 till 100 kilometer på 3,7 sekunder. Hur många bensinbilar gör det?

Foto Thomas Jarnehill

Åtgärder som ska få stöd inom Hållbara transporter

En övergång från dagens fossilbaserade transportsektor är beroende av strukturella förändringar. Det finns ett flertal goda exempel inom regionen där utvecklingen har stimulerats genom att delar av busstrafik och tjänstefordon har lagts om till drift från förnybara energikällor. En överföring av godstransporter från väg till andra trafikslag kan medföra lägre miljöpåverkan och minska trycket på vägnätet.

Exempel på aktiviteter som kan stödjas inom investeringsprioriteringen är:

Projekt som tar fram kunskapsunderlag och kartläggningar som underlättar planering av infrastruktursatsningar över eller i anslutning till nationsgränsen.

- I dagsläget finns många brister i den gränsöverskridande infrastrukturen, vilket begränsar de gränsöverskridande kommunikationerna. Programmet kan inte åtgärda dessa problem genom investeringar i infrastruktur, däremot kan de projekt som finansieras bidra genom att ta fram underlag där det gränsöverskridande mervärdet syns och som kopplar till TEN-T-nätet. Programmet kommer därför att ge stöd till exempelvis kartläggningar och analyser om gränsöverskridande trafik för olika trafikslag.
- För att känna till vilka förutsättningar och möjligheter som finns när det gäller att t.ex. överföra gods som transporteras på väg till järnväg eller andra trafikslag krävs kunskap. Programmet kommer därför att ge stöd till kartläggningar och analyser som syftar till att bidra till detta. Här ingår också underlag för etablering av gröna transportkorridorer, som bidrar till att minska

påverkan på miljön och samtidigt öka effektiviteten och säkerheten på vägarna genom särskilt anpassade transportsträckor för tung trafik.

- Genom att arbeta gränsöverskridande för att samordna trafikslag, underlätta kollektivt resande över gränsen och hitta lösningar som kan bidra till att både person- och godstrafiken blir mindre beroende av fossila bränslen, kan den negativa miljöpåverkan hejdas. Stöd kommer att ges till aktiviteter eller kartläggningar som syftar till fler koldioxidsnåla kollektivtrafiklösningar.

Projekt som syftar till att öka den gränsöverskridande kollektivtrafiken:

- Med ökade möjligheter att använda kollektivtrafiken för arbetspendling mellan Sverige och Norge skulle miljöbelastningen minska och arbetsmarknadsregionen skulle bli större. En utvecklad och samordnad järnvägs- och busstrafik över gränsen förväntas resultera i att det kollektiva resandet kommer att öka. Detta leder i sin tur till minskade utsläpp av växthusgaser, samtidigt som förvärvsfrekvensen ökar genom att arbetsmarknadsregionen blir större. Även fritidspendlingen påverkas positivt vilket inte minst väntas få betydelse för turismen. Det finns idag olika orsaker till att kollektivtrafiken över gränsen inte fungerar optimalt. Programmet kommer att ge stöd till insatser som på olika sätt bidrar till en bättre samordning av kollektivtrafiken över gränsen. Exempel på sådana insatser är samordning av biljettsystem (inklusive månads- och rabattkort) för resor med kollektivtrafik över gränsen. Ett annat exempel är insatser som leder till en bättre samordning av tidtabeller för gränsöverskridande järnvägstrafik och buss. Här kan också ingå att undersöka kundunderlaget för den gränsöverskridande kollektivtrafiken. Programmet kan även ge stöd till en utveckling av kompletterande utbildning av tågförare, så att respektive lands tågförare ska få behörighet att köra tåg i det andra landet. Samverkan mellan myndigheter på båda sidor om gränsen, på både regional och nationell nivå, är viktigt för att uppnå bästa möjliga resultat.

Projekt som syftar till att öka andelen gods- och persontrafik som utförs med koldioxidsnåla transportsystem:

- En överföring av godstransporter från väg till andra trafikslag kan medföra lägre miljöpåverkan och minska trycket på vägnätet. Möjligheterna till omläggning mot järnvägstransporter är av uppenbara skäl bundna till järnvägsnätets kapacitet. När det gäller person- och godstransporter är det viktigt att ge förutsättningar för att välja miljövänliga alternativ.
- Koldioxidsnåla fordon är en annan dimension som bidrar till att uppfylla det specifika målet. Programmet kommer också att ge stöd till åtgärder som stimulerar användningen av nya koldioxidsnåla bränslen.
- För att uppnå målet krävs också att människor och företag använder sig av de miljövänliga alternativ som finns tillgängliga. *Programmet kommer därför att ge stöd till aktiviteter som ökar kunskapen om miljövänliga alternativ, både för person- och godstrafik. Också insatser som syftar till att påverka attityder och beteenden med målet att få människor att i större utsträckning välja koldioxidsnåla transportsystem över gränsen, oavsett om det gäller person- eller godstrafik, kan stödjas.* Exempel på aktiviteter är kampanjer och andra typer av informationstillfällen.

Huvudsakliga målgrupper

Invånare och besökare i programområdet, näringslivet, offentlig sektor och statliga myndigheter.

Typ av stödmottagare

Stödmottagare kan t.ex. vara offentliga organisationer på lokal, regional och nationell nivå, universitet, högskolor, forskningsinstitut, utbildningsaktörer, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar.

Vägledande principer för urval av insatser för mål 1 och 2

Grenseregional merverdi

Prosjekt må kunne vise en grenseregional merverdi. Prosjektene skal løse felles utfordringer og problem og utnytte muligheter og ressurser. Gjennom at dette skjer i samarbeid over grensa, skal det oppstå en merverdi.

Resultatorientering

Prosjektet skal bidra til å oppnå de spesifikke målene. Det skal være en klar kobling mellom aktiviteter, direkte resultat og effekter.

Bestående resultat

Prosjektorganisasjonen skal bygges med et aktivt eierskap og med en uttalt idé om hvordan resultatene skal omsettes. Prosjektet skal jobbe for å skape langsiktige endringer innen og utenfor egen virksomhet.

Horisontella kriterier

Transporter är komplext ur ett miljöperspektiv. Desto fler människor eller gods som färdas på land och i luften, desto mer påverkas miljön. För den regionala rörligheten och ur ett ekonomiskt och arbetsmarknadsperspektiv så är transporter oerhört viktigt för programområdet. Ökad tillväxt ger fortfarande ett ökat koldioxidutsläpp. Det gäller att arbeta för ett grönare och fossilfritt transportsystem. Projekten ska kunna visa upp ett systematisk hållbarhetsarbete som på ett miljöanpassat sätt verkar för att all produktion och produktutveckling sker på ett så hållbart sätt som möjligt för att inte försämra eller minska tillgången till de regionala bioresurserna och naturtillgångarna för kommande generationer.

Det är viktigt att insatser och aktiviteter anpassas efter projektet, men programmet efterfrågar projektsökande som ser möjligheter i att beakta de horisontella kriterierna och använder kunskapen inom sitt verksamhetsområde att hitta vägar där fler kvinnor och män ur olika grupperingar har tillgång till och nytta av programmets resurser. Det i sin tur leder till att bidra till en generell förbättring av delaktighet och lika möjligheter i vår region.

EUs strategi for Østersjøregionen

Programmet har en kobling til strategien for Østersjøregionen og kan bidra til gjennomføring av strategien. Prosjekt som er en del av såkalte flaggskipsprosjekt eller prosjekt som gjennomfører et eller

flere tiltak i handlingsplanen for Østersjøstrategien vil prioriteres foran andre prosjekt under forutsetning av at prosjektet oppfyller alle øvrige programkriterier.

Felles ansvar for prosjektet

Alle prosjekt skal planlegges, finansieres, bemannes og gjennomføres i fellesskap av støttemottagerne. Minst to av områdene skal være oppfylt.

Insatsområde 5: Sysselsättning

Specifikt mål: Ökad gränsöverskridande rörlighet på arbetsmarknaden

Gränsöverskridande rörlighet är en av programmets hörnstenar. För en väl fungerande arbetsmarknad behöver arbetskraftens kompetens matcha arbetsmarknadens behov. För att skapa en gränsöverskridande arbetsmarknad i programregionen krävs ansträngningar för att underlätta möjligheterna för pendlare att hitta arbetstillfällen på andra sidan gränsen. Därmed kan det skapas gränsregionala synergieffekter som matchar utbudet och efterfrågan på arbetskraft.

Rörlighet över gränsen är ett av programmets styrkeområden. Under 2000-talet har arbetskraftens rörlighet över gränsen mellan Sverige och Norge ökat kraftigt, och fram till år 2010 fördubblades den arbetsrelaterade pendlingen. Större arbetsmarknadsregioner bidrar till ökad sysselsättning och konkurrenskraft, men också till positiva effekter för enskilda företag och arbetstagare i gränsregionen. Exempelvis går det att få ett jobb och samtidigt bo kvar där man är rotad.

Samhället behöver god och kvalificerad arbetskraft för att vidareutveckla och stärka sin konkurrenskraft. Det är också viktigt att arbetskraftens kompetens matchar arbetsmarknadens behov. Ett samarbete kring utbildning och kompetensförsörjning är därför mycket viktigt för att öka sysselsättningen i respektive land, inte minst i ett långsiktigt perspektiv.

Genom att öka den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden ska programmet bidra till bättre fungerande arbetsmarknader i gränsregionen, exempelvis genom en bättre kompetensförsörjning och matchning på arbetsmarknaden, certifiering av kompetenser och utbildning osv. Programmet ska också bidra till att komma till rätta med olika typer av gränshinder som hindrar arbetskraftens rörlighet över gränsen.

Åtgärder som ska få stöd inom Sysselsättning

Genom att öka den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden ska individer och företag kunna dra nytta av de möjligheter som gränsregionen tillför arbetsmarknaden. Exempel på aktiviteter som kan stödjas inom investerings-prioriteringen är:

Projekt som stödjer individers och företagens aktiviteter över gränsen genom erfarenhetsutbyte, information eller genom att ta fram nya metoder och modeller.

- Rörligheten över gränsen är ett av programområdets styrkeområden och programmet kan bidra till tydliga gränsöverskridande mervärden genom samverkan som stärker företags och individers rörlighet över gränsen. För att kunna sätta in rätt insatser kan kartläggningar och analyser över arbetsmarknadens nutida och framtida behov, samt efterfrågan på arbetskraft över gränsen behövas.
- Ökad gränsöverskridande rörlighet på arbetsmarknaden förutsätter att människor vågar ta steget att söka jobb i ett annat land. För att stödja arbetskraftens rörlighet krävs också att olika typer av mentala hinder rivs så att arbete utomlands avdramatiseras. Programmet kan därför ge stöd till insatser som river mentala barriärer och visar på möjligheten till arbete i ett annat land.
- En förutsättning för att individer och företag ska kunna dra nytta av rörligheten över gränsen är att individens kompetens och utbildning även gäller på andra sidan gränsen. Insatser för att skapa en gemensam syn på kring validering och certifiering av kunskaper kommer därför att ges stöd.

Projekt som bidrar till en bättre matchning mellan kompetens och arbetsmarknadens behov i gränsregionen.

- En identifierad svaghet i programområdet är den relativt låga utbildningsnivån och att utbildningar inte matchar behovet av arbetskraft. Genom att sätta kompetensförsörjningen i ett större geografiskt perspektiv kan gränsöverskridande fördelar uppnås. Programmet kommer att stödja aktiviteter som utvecklar metoder och modeller för kompetensutveckling anpassade efter arbetsmarknadens behov i gränsregionen. Stöd kan även ges till sådana metoder och modeller som syftar till att unga kvinnor och män utanför arbetsmarknaden utvecklas och kommer i arbete eller utbildning. Vidare kommer aktiviteter som syftar till att utveckla och testa metoder som förebygger avhopp från gymnasieskolan kunna stödjas. Samverkan mellan företag över gränsen kan också bidra till en bättre arbetskrafts- och kapitalförsörjning. Aktiviteter som skapar samverkan mellan företag, organisation och myndigheter över gränsen kan också vara del av projekt som får stöd av programmet. Gemensamma insatser som bidrar till en bättre matchning av kompetens och behov i gränsregionen kan stödjas, självklart också genom distansoberoende modeller. Detsamma gäller utveckling av nya och gemensamma utbildningar samt praktik och arbete.

Huvudsakliga målgrupper

Arbetstagare, arbetssökande, ungdomar samt små- och medelstora företag.

Typ av stödmottagare

Stödmottagare kan t.ex. vara offentliga organisationer på lokal, regional och nationell nivå, utbildningsaktörer, matchningsaktörer, universitet, högskolor, forskningsinstitut, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar.

Vägledande principer för urval av insatser

Næringslivets deltagelse i prosjektgjennomføringen

Projektene skal, der det er relevant, vise at foretak eller næringslivets organisasjoner etterspør resultatene fra projektet.

Grenseregional merverdi

Projekt må kunne vise en grenseregional merverdi. Projektene skal løse felles utfordringer og problem og utnytte muligheter og ressurser. Gjennom at dette skjer i samarbeid over grensa, skal det oppstå en merverdi.

Resultatorientering

Projektet skal bidra til å oppnå de spesifikke målene. Det skal være en klar kobling mellom aktiviteter, direkte resultat og effekter.

Bestående resultat

Projektorganisasjonen skal bygges med et aktivt eierskap og med en uttalt idé om hvordan resultatene skal omsettes. Projektet skal jobbe for å skape langsiktige endringer innen og utenfor egen virksomhet.

Horisontella kriterier

Att ta till vara kompetensen hos alla kvinnor och män är en nyckelfråga inom programområdet. Detta ska göras oberoende av härkomst eller funktionshinder. Det är därför viktigt att insatser som underlättar rörligheten och ger en bättre matchning av arbetstagare och arbetstillfällen och som särskilt tar hänsyn till grupper som har en svagare ställning på arbetsmarknaden, till exempel personer med utländsk bakgrund, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Ett aktivt mångfalds- och integrationsarbete kan bidra till tillväxt genom att attrahera inflyttning till programområdet. Att ta vara på människors potential och olika bakgrund ger förutsättningar för bättre arbetsmiljö och ökad lönsamhet. Det bedöms också som viktigt att både kvinnor och män ska få tillgång till högre utbildning och då kunna välja på båda sidor om gränsen. Om utbildningssystemen var mer harmoniserade mellan länderna skulle detta fungera bättre.

Det finns stora skillnader mellan kvinnor och mäns pendlingsmönster, vilket bl.a. beror på att gränspendlingen är koncentrerad till specifika branscher. Det är särskilt viktigt att insatser på detta område inte bara leder till att fler kan ta ett jobb på andra sidan gränsen, utan också att insatserna siktar på en jämnare könsfördelning och spridning mellan branscher. Analysen pekar också på att en anledning till att färre kvinnor arbetspendlar är att de har ett större ansvar för omsorg och arbetsuppgifter i hemmet. Så för att möjliggöra att fler kvinnor kan ta ett jobb på andra sidan gränsen krävs också insatser riktade mot social omsorg och service. Sverige och Norge har delvis olika system för social omsorg och service, samt brister i harmonisering, vilket begränsar möjligheten att ta ett jobb på andra sidan gränsen för till exempel kvinnor och ensamstående föräldrar.

En förutsättning för en hållbar arbetspendling är att förutsättningarna för att resa kollektivt över gränsen förbättras för både kvinnor och män. I programområdet finns idag svårigheter att resa kollektivt över gränsen på grund av begränsningar i kollektivtrafiken. Här finns en koppling till insatsområdet hållbara

transporter. Kartläggningar av arbetspendling för kvinnor och män och efterfrågan på arbeidskraft kan också utgöra ett underlag för aktiviteter inom detta insatsområde.

EUs strategi for Østersjøregionen

Programmet har en kobling til strategien for Østersjøregionen og kan bidra til gjennomføring av strategien. Prosjekt som er en del av såkalte flaggskipsprosjekt eller prosjekt som gjennomfører et eller flere tiltak i handlingsplanen for Østersjøstrategien vil prioriteres foran andre prosjekt under forutsetning av at prosjektet oppfyller alle øvrige programkriterier.

Felles ansvar for prosjektet

Alle prosjekt skal planlegges, finansieres, bemannes og gjennomføres i fellesskap av støttemottagerne. Minst to av områdene skal være oppfylt.

Genomförandebestämmelser för samarbetsprogrammet

Relevante myndigheter og organ

Genomförandeorganisation

De svenska och norska regeringarna och de berörda regionerna har gemensamt besluttat om følgende genomförandeorganisation för programperioden 2014-2020.

Føljande organ ska tillsättas för att genomföra programmet:

- förvaltande myndighet
- øvervåkningskommittéen
- styrkommittéer
- gemensamt sekretariat
- norsk förvaltande organisation/sekretariat
- revisionsmyndighet

Forvaltende myndighet

Sveriges regjering har i samråd med Norges regjering pekt ut Länsstyrelsen i Jämtlands län til forvaltende myndighet.

Forvaltende myndighet skal sørge for at forvaltning og gjennomføring skjer effektivt og korrekt samt aktivt arbeide for at programmets mål oppnås. I dette inngår blant annet spesielt å sørge for:

- å beslutte om støtte til prosjekt på grunnlag av styringskommittéenes prioriteringer
- utbetaling av EU-støtten til støttemottagerne
- å forberede og søke om utbetaling fra EU-kommisjonen
- utarbeidelse og innsending av årlig rapport til EU-kommisjonen. Rapporten skal godkjennes av øvervåkningskomitéen

- at det finnes et system for digital registrering og lagring av regnskap og data om gjennomføring av programmet som kreves for økonomisk forvaltning, overvåkning, kontroller mm.

Overvåkningskomité

Sverige og Norge vil i samråd med forvaltende myndighet opprette en felles overvåkningskomité. Dette skal skje i løpet av tre måneder fra datoen der godkjenning av programmet er gjort kjent for medlemsstaten. Hvert land skal utnevne maks 10 medlemmer + vararepresentanter. Overvåkningskomitéen skal sammen med forvaltende myndighet og norsk forvaltende organisasjon sikre kvalitet og effektivitet i gjennomføringen av programmet.

Styringskomitéer

Overvåkningskomitéen skal opprette tre styringskomitéer, en for hvert av delområdene Nordens grønne belte, Indre Skandinavia og Grenseløst samarbeid. Forvaltende myndighet og norsk forvaltende organisasjon skal bistå overvåkningskomitéen i arbeidet med å opprette styringskomitéene.

Styringskomitéenes hovedoppgave er å foreta prioriteringer av prosjekt samt å granske de opp mot programmets mål og prioriteringer.

Styringskomitéene skal bestå av representanter fra regionalt og lokalt nivå i delområdet. Hvert land skal utnevne minst to og høgst seks medlemmer + personlige vararepresentanter til respektive styringskomité. Styringskomitéen velger selv ordfører og viseordførere, en fra hvert land.

Svenskt sekretariat

Sekretariatet ska bistå förvaltande myndighet, övervakningskommittén och styrkommittéerna när de utför sina respektive uppgifter. Sekretariatet ska också tillhandahålla information till potentiella stödmottagare om samarbetsprogrammets möjligheter och bistå stödmottagare vid genomförandet av insatserna. Sekretariatet ska vara stödmottagare och andra intressenter behjälpliga inom hela programområdet på ett likvärdigt sätt. Sekretariatets placering ska vara i anslutning till förvaltande myndighet vid länsstyrelsen i Jämtlands län.

Det är angeläget att information kan nå hela programområdet och att det är lätt att komma i kontakt med programmets handläggare bl. a. för att få råd i ansökningsprocessen.

Det gemensamma sekretariatet ska i sin beredning vid behov rådgöra med regional och nationell expertis i sakfrågor och regional behovsanalys. Detta för att säkerställa ett väl förankrat beslutsunderlag.

I anslutning till styrkommittéernas möten ska ett gemensamt beredningsmöte genomföras för varje ansökningsomgång. Vid beredningsmötet förbereds på tjänstemannanivå prioriteringen av ärenden inför mötet i styrkommittéerna. Vid beredningsmötet deltar företrädare för regionalt tillväxtansvariga i Sverige, norska förvaltande organisationer/sekretariat, det gemensamma sekretariatet samt förvaltande myndighet. Beredningsmötet ska vara gemensamt för samtliga tre delområden och säkerställa att synergier och samordning mellan projekt säkerställs, inklusive projekt över delområdesgränserna.

Norsk forvaltende organsiasjon/sekretariat

Kommunal – og moderniseringsdepartementet har gitt de berørte fylkeskommunene ansvar for å ta fram programmet sammen med svenske partnere. Det samme gjelder for oppfølging av programmet.

Norske forvaltende organsiasjoner er, som under programperioden 2007-2013, fylkeskommunene i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Hedmark og Østfold. De har ansvar for tilsagn, oppfølging og utbetaling av norske midler samt ansvar for at programmet blir gjennomført i henhold til forskrift om distrikts- og regionalpolitiske virkemidler, forskrift for kap 551, postene 60 og 61.

Nasjonell kontroll

För att kontrollera lagligheten och korrektheten i de utgifter som deklarerats av varje stödmottagare har Sverige upprättat nationella kontrollsystem i enlighet med artikel 23.4 i förordning (EU) nr 1299/2013. I Sverige, som har ett centraliserat kontrollsystem, är det Länsstyrelsen i Jämtlands län som utför kontrollen avseende svenska stödmottagare.

I Norge sender norsk prosjekteier søknad om utbetaling av medgåtte kostnader til den norske forvaltende organsiasjonen i det delområde som har ansvar for oppfølging av prosjektet. Etter gjennomført rutinekontroll blir utbetaling gjennomført. Minst 25 % av bevilgede midler skal holdes tilbake inntil prosjektet er avsluttet og sluttrapport er mottatt. Ved støttebeløp over 100 000 NOK skal revisjonsrapport leveres, unntaket er dersom aktøren ikke er revisjonspliktig.

Användning av euro (i tillämpliga fall)

Metod som valts för omräkning av utgifter i annan valuta än euro.

Valutan för programmet är Euro. Ansökan görs i Euro, all ekonomisk redovisning sammanställs i Euro och utbetalningarna kommer att göras i Euro för medlemsstaten Sverige. Kostnader i annan valuta (SEK) ska omvandlas enligt Kommissionens månatliga snittkurs som gäller för den månad i vilken de ekonomiska underlagen skickas in till nationell kontroll.

Norske partnere får sine utgifter dekt av norske middel i norsk valuta (NOK).

Privat medfinansiering i programmet

För att öka möjligheten för näringslivets engagemang och medverkan i olika projektsatsningar kommer privat medfinansiering vara möjligt att använda inom programmet. Privat medfinansiering kommer vara möjligt i alla insatsområden men med olika stor andel. Privat medfinansiering är en ny möjlighet i programperioden 2014-2020.

Nivån på privat medfinansiering skiljer sig åt mellan de olika insatsområdena. Nivån av privat medfinansiering har bestämts utifrån vilka typer av projekt insatsområdet förväntas finansiera, och vilka typer av stödmottagare som förväntas driva och medverka i projekt

Privat medverkan och kommersiella intressen i projekt innebär att insatser måste bedömas i förhållande till gällande regelverk på statsstödsområdet. Eventuellt förekommande statsstöd i projekt kan beviljas under en gällande stödordning i enlighet med EU:s gruppundantagsförordning, alternativt som de minimis-stöd.

Indikativ privat medfinansiering per insatsområde:

Innovative miljöer	5 %
Små och medelstora företag	5 %
Natur och kulturarv	1,5 %
Hållbara transporter	1,5 %
Sysselsättning	1,5 %

Exempel på privata aktörer och organisationer är näringslivsorganisationer, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar.

Kontaktinfo

Samma adress som för tidigare till hemsidan www.interreg-sverige-norge.com där du hittar kontakter till förvaltande myndighet i Sverige, förvaltande organisationer i Norge och till sekretariaten på båda sidor gränsen.